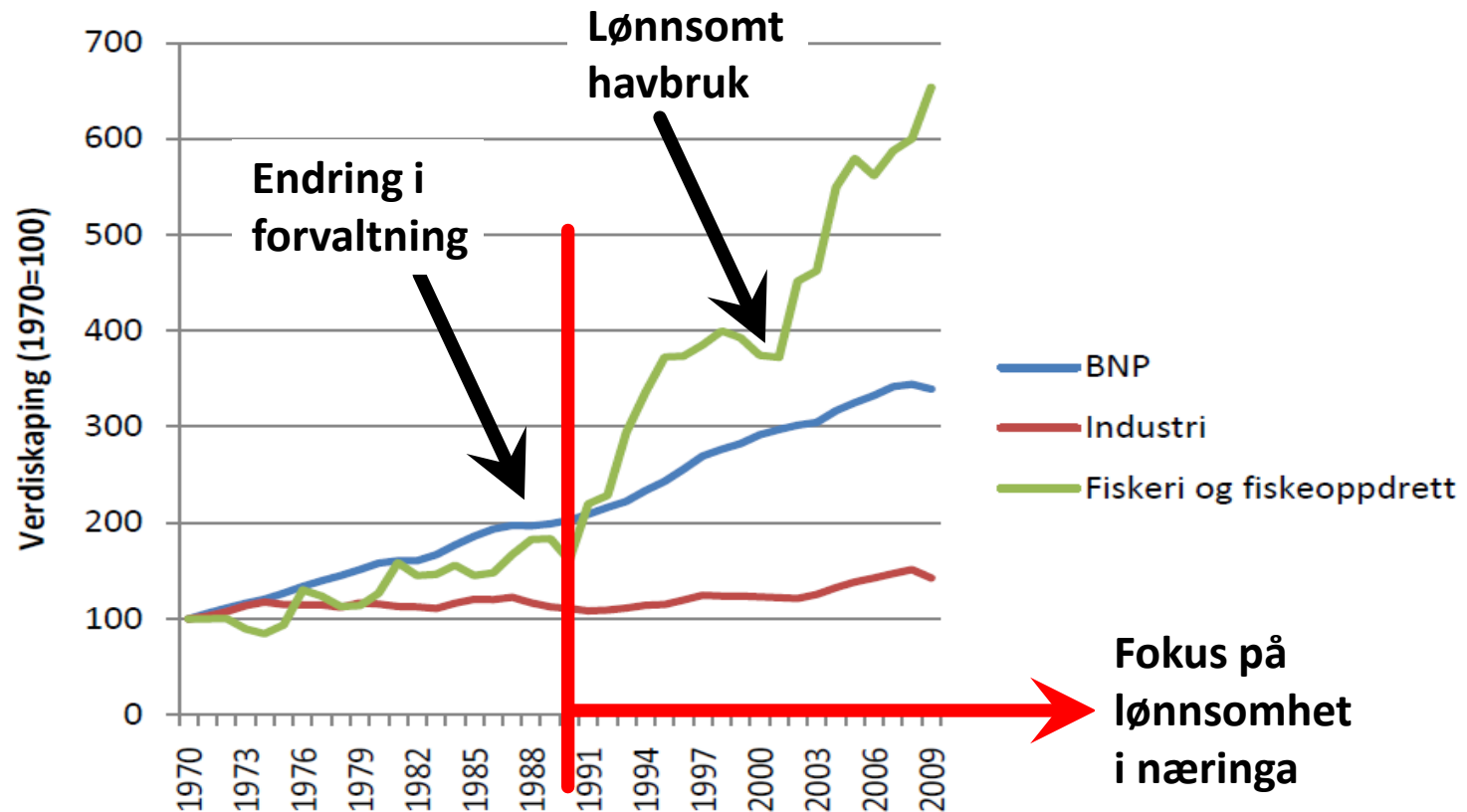

Ny, bærekraftig teknologi gir muligheter for fiskerisektoren

Lasse Rindahl

SINTEF Fiskeri og havbruk AS

Sjømatsektoren har hatt en svært god utvikling

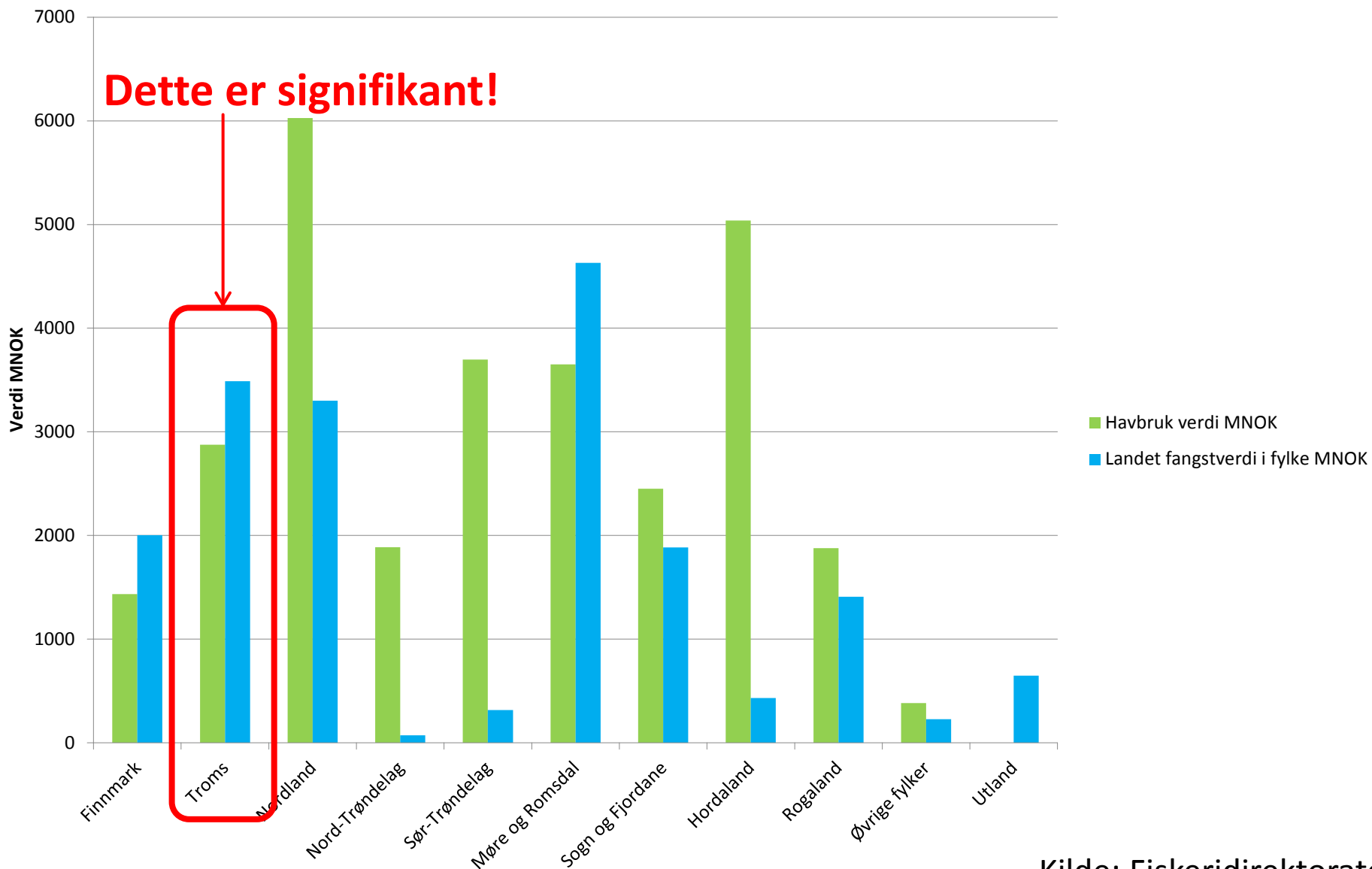
Utvikling i verdiskaping (bruttoprodukt) i faste kroner (Kilde: SSB)

Hovedutfordringer i norsk fiskerinæring

- **Lønnsomhet**
  - Investeringskostnader - flåtefornyning
  - Driftskostnader
  - Fangstinntekter
- **Sikkerhet og HMS**
  - Personssikkerhet/ Fartøysikkerhet
- **Rekruttering**
  - Bekvemmelighet, lønn og sosiale goder
- **Bærekraft og omdømme**
- **Forvaltning av bestander**
  - Spesielt sammen med andre nasjoner
- **Næringsstruktur**
  - Intern og ekstern

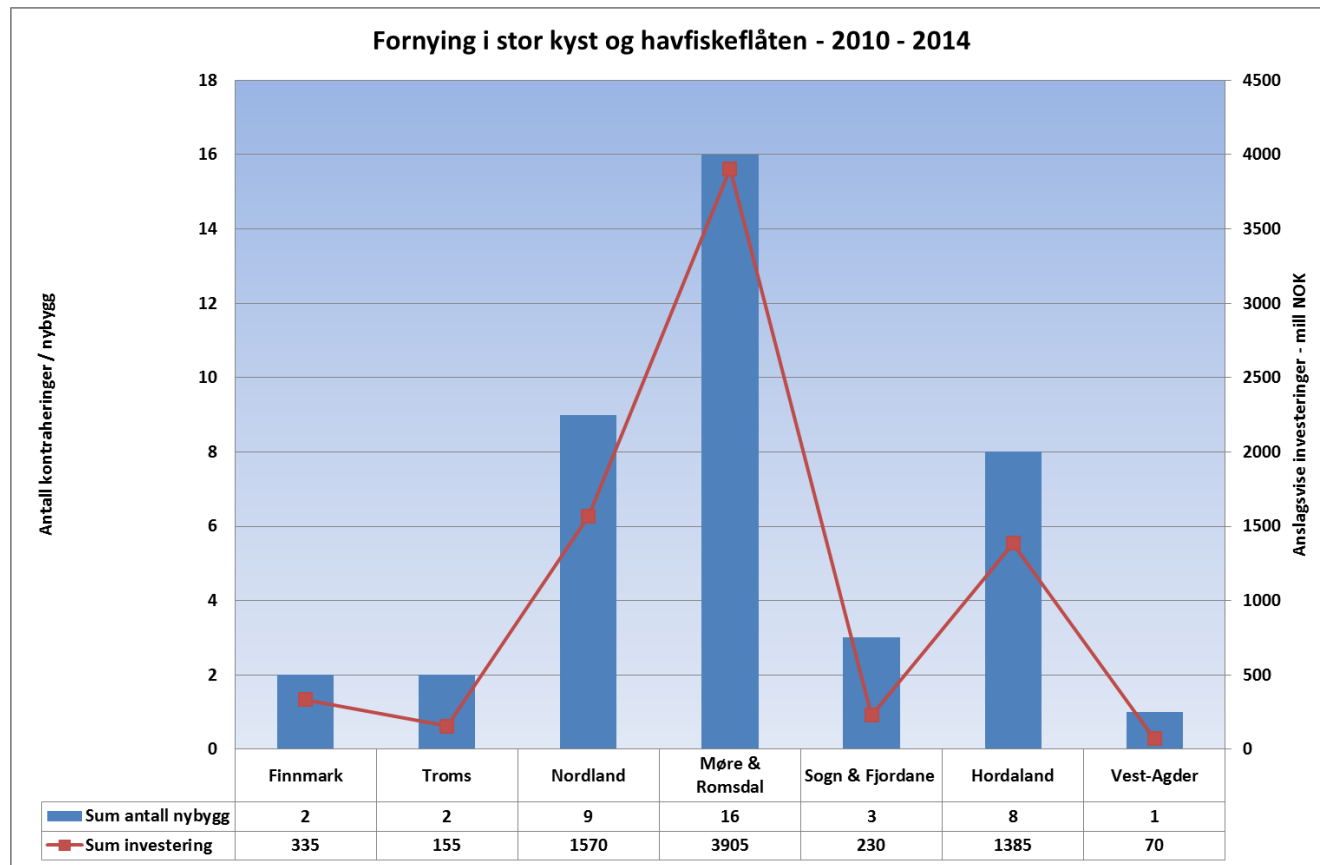

Verdi sjømatproduksjon 2011

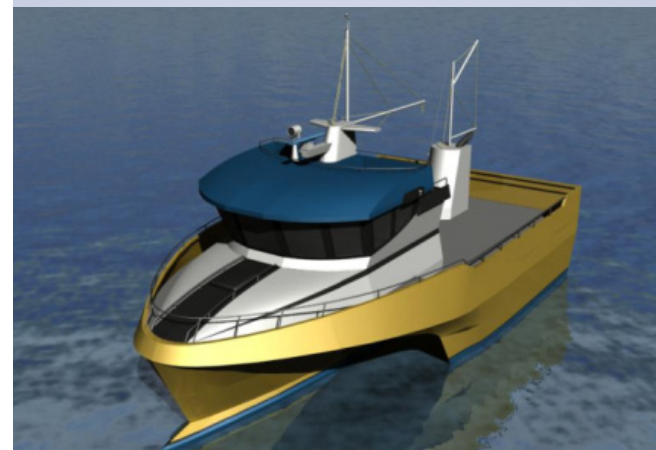
Kilde: Fiskeridirektoratet

Lave investeringer i større fiskefartøy i Troms. Utfordring!

Trend 1: Kystfiskeflåten moderniseres

- Større fartøyer
- Andre driftsformer
  - Frysing
  - Levendefangst
- Nye fartøykonsepter
  - Speedsjarker
  - Manøvreringssystemer
  - Nye energibærere på trappene

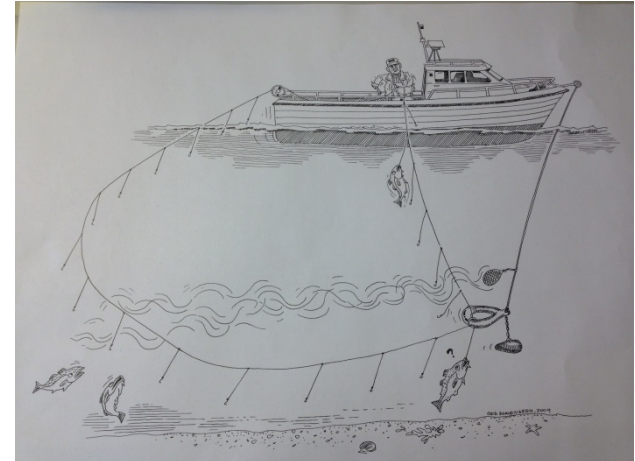
Trend 2: Energieffektivisering

- Datainnsamling fra maskineri-systemer og daglig drift
- Forbedrete skrogdesign
- Beslutningsstøttesystemer for bruk av maskineri

Trend 3: Fangstmetoder videreutvikles

- Teinefiskeri kan være lovende for kyst
  - Varierende suksessrate
- Linefiskeri
  - Automatisering
  - Fortsatt agnforskning
  - Nye konfigurasjoner på automatisk krokdrift
- Rekeetråling
  - Mer drivstoffeffektivt
  - Multiseleksjon
- Snurrevad
  - Kvalitet er utfordrende – fangstbegrensning?

Utvikling av flytetrål for torskefisk

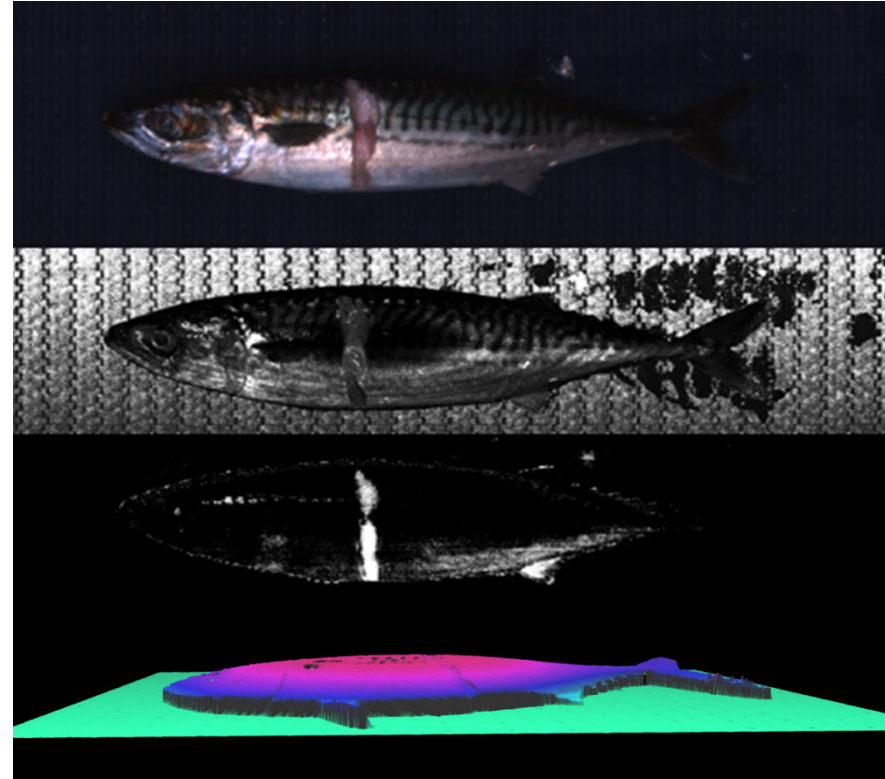
- Påvirker ikke havbunnen og fauna.
  - Svært energieffektiv, lite NOx-utslipp
  - Gir mer fleksibelt fiske
-
- To teknologier viste seg å være veldig effektive til å sortere ut små fisk under relativt høye fiskerater (opp til 6 tonn fisk per minutt).
  - Begge seleksjonssystemene fanget under 2 % av undermåls fisk i områder med i utgangspunktet opp til 32% undermåls fisk

54 tonn torsk på 8 minutter. God seleksjon av fisk er avgjørende. (Foto: SINTEF)

Trend 4: Fokus på verdiøkning av råstoff

- Fangstkvalitet i pelagisk fiskeri
  - Pumping og lossing
  - Buksprenging (mageinnhold)
  - Andre håndteringsskader
  - Kjøling – sirkulasjon i RSW-tanker
- Fangstkvalitet i torskefiskeri
  - Førstehåndtering (f.eks. bløgging)
- Utnyttelse av restråstoff

Prosesser ombord – kritiske faktorer i torskfiskeri

Fangst

*Skånsomt redskap
Værforhold
Tidsforbruk
Fangstmengde
HMS*

Ombord-taking

*Levende fisk
Værforhold
Metode
Tidsforbruk
Trenjing
HMS*

Bløgging/ sløying

*Tid før
bløgging/sløying
HMS*

Vasking/ utblødning

*God hygiene
Temperatur*

Kjøling/ lagring

*Kjølemetode
Tid*

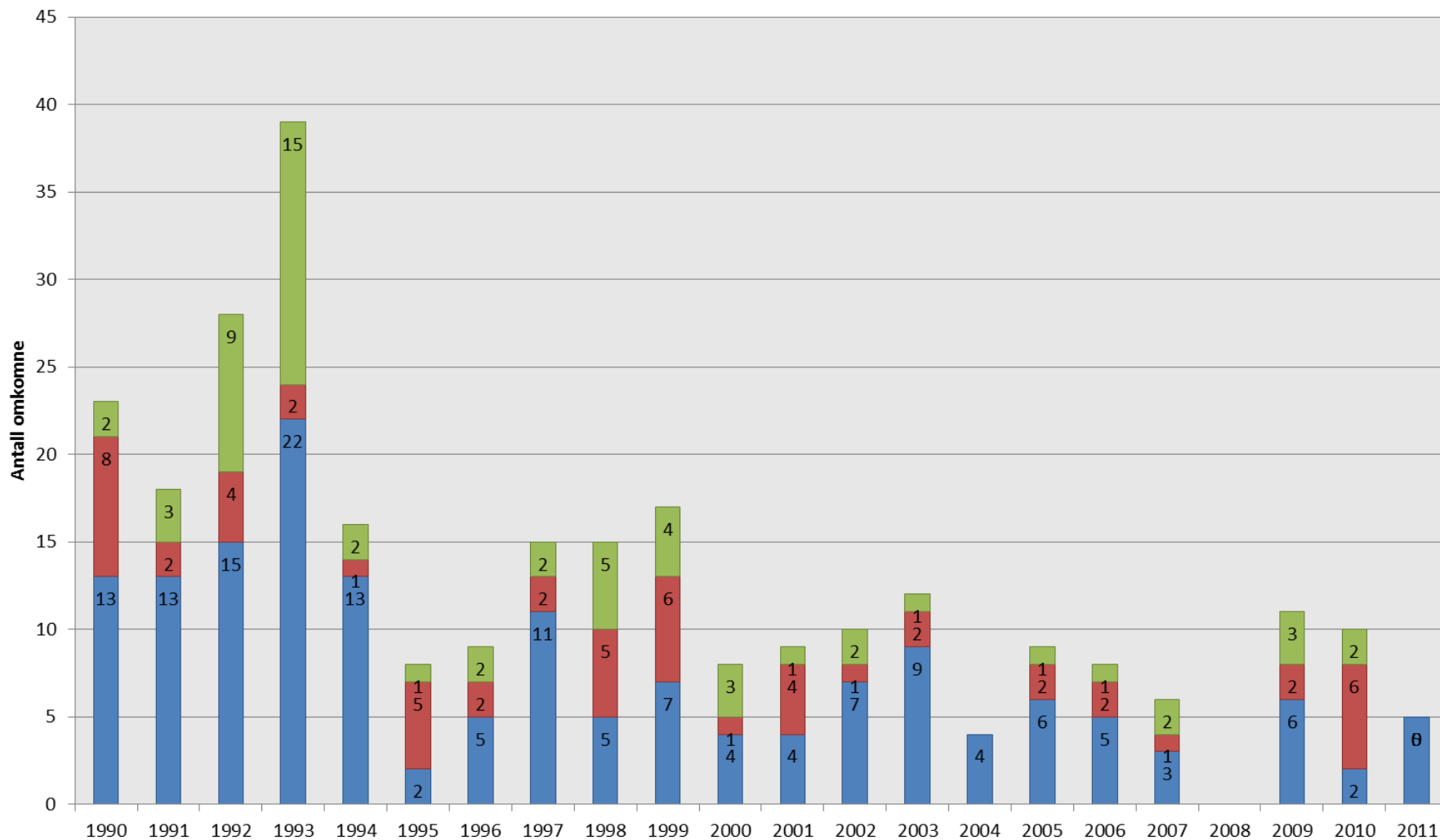
Trend 5: Sikkerhet og arbeidsmiljø blir stadig viktigere

- Fartøysikkerhet
  - Stabilitetsutfordringer
  - Operasjon av fartøy
- Personsikkerhet
  - Kommunikasjon (f.eks. flere språk)
  - Holdninger
  - Sikkerhetsutstyr

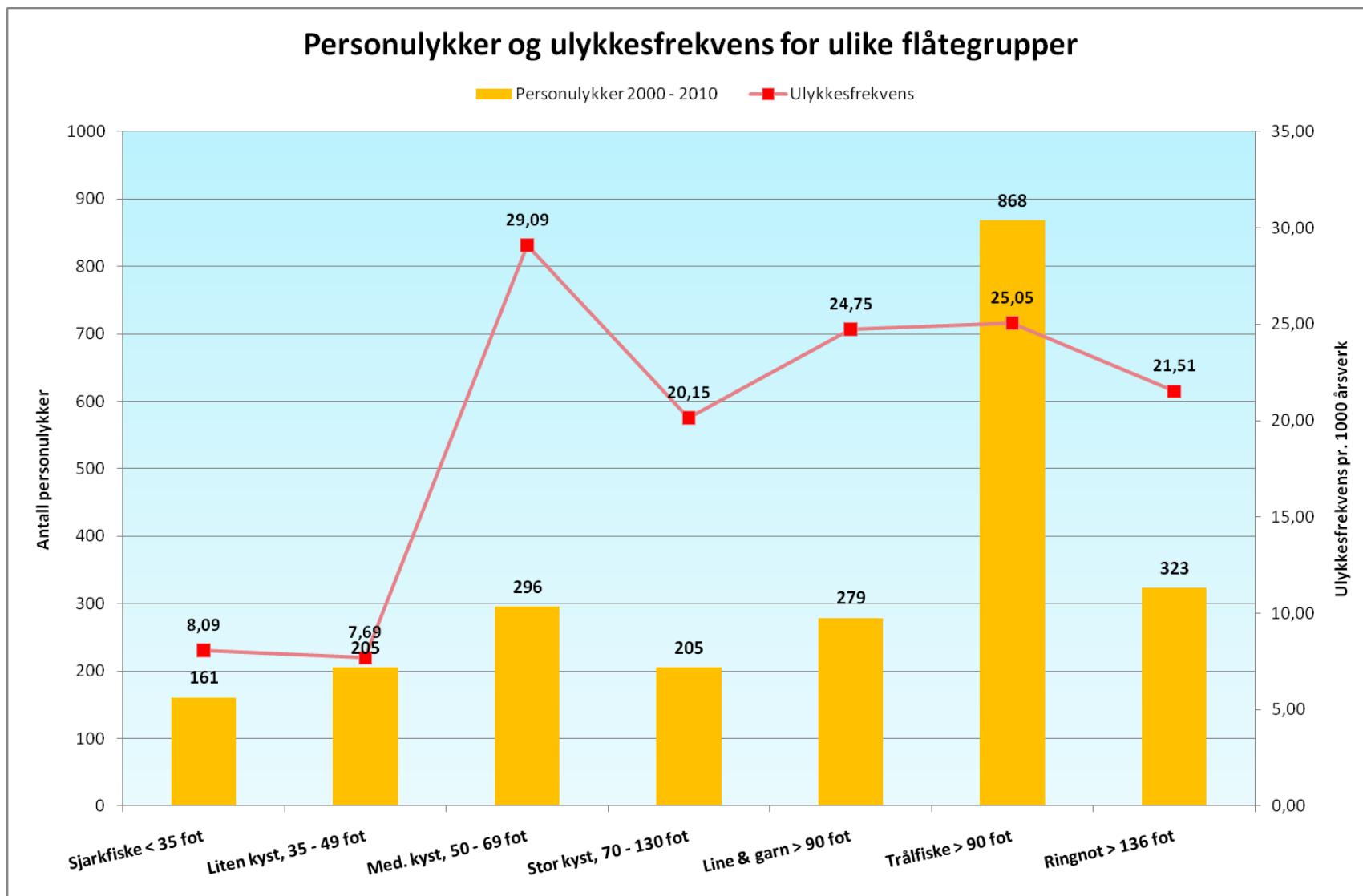
Dødsulykker i den norske fiskeflåten fordelt på tre flåtegrupper

■ Sjøfiske < 43 ft   ■ Kystfiske, 43 - 90 ft   ■ Havfiske > 90 ft

Personskader og frekvens fordelt på sju fartøygrupper

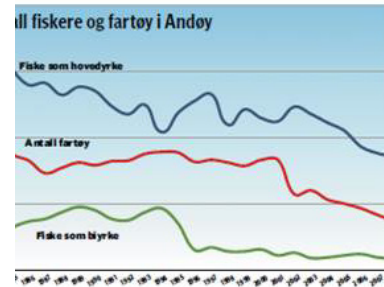

Rekruttering

- Endring i rekrutteringsmønster
  - Mindre rekruttering fra lokalsamfunn
  - Mer rekruttering regionalt og internasjonalt
  - Færre gjennom tradisjonelle rekrutteringskanaler
  - Mer formalisert (utdanning, teknologi)

ere i navigatørmangel

e og gamlere fiskere

Velger bort fiskebåten

Fra 1990 til 2007 er andelen unge fiskere redusert fra 5,9 prosent til 1,6 prosent. Det er en reduksjon på hele 72,1 prosent, viser ferske tall fra Fiskeridirektoratet.

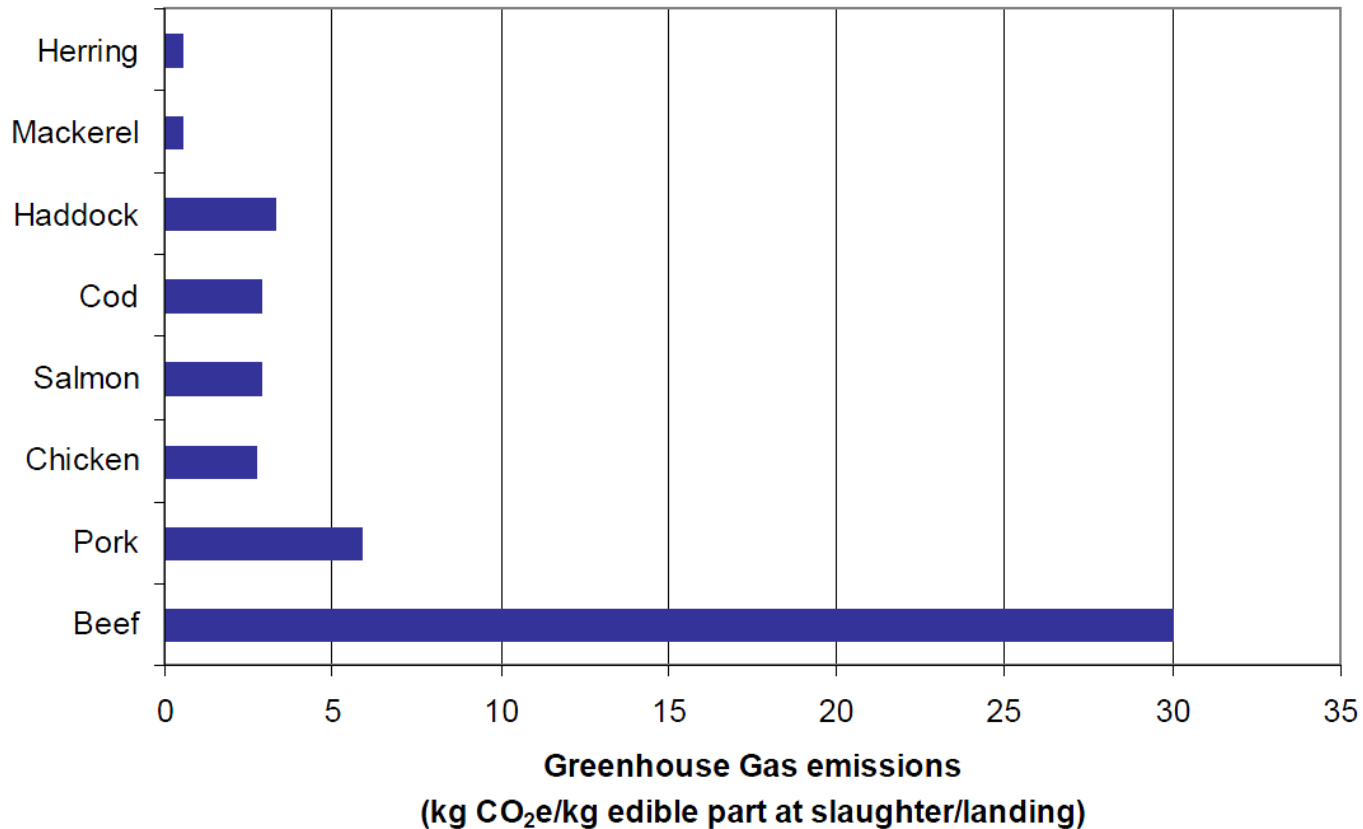
Nye opplæringsmetoder er under utvikling

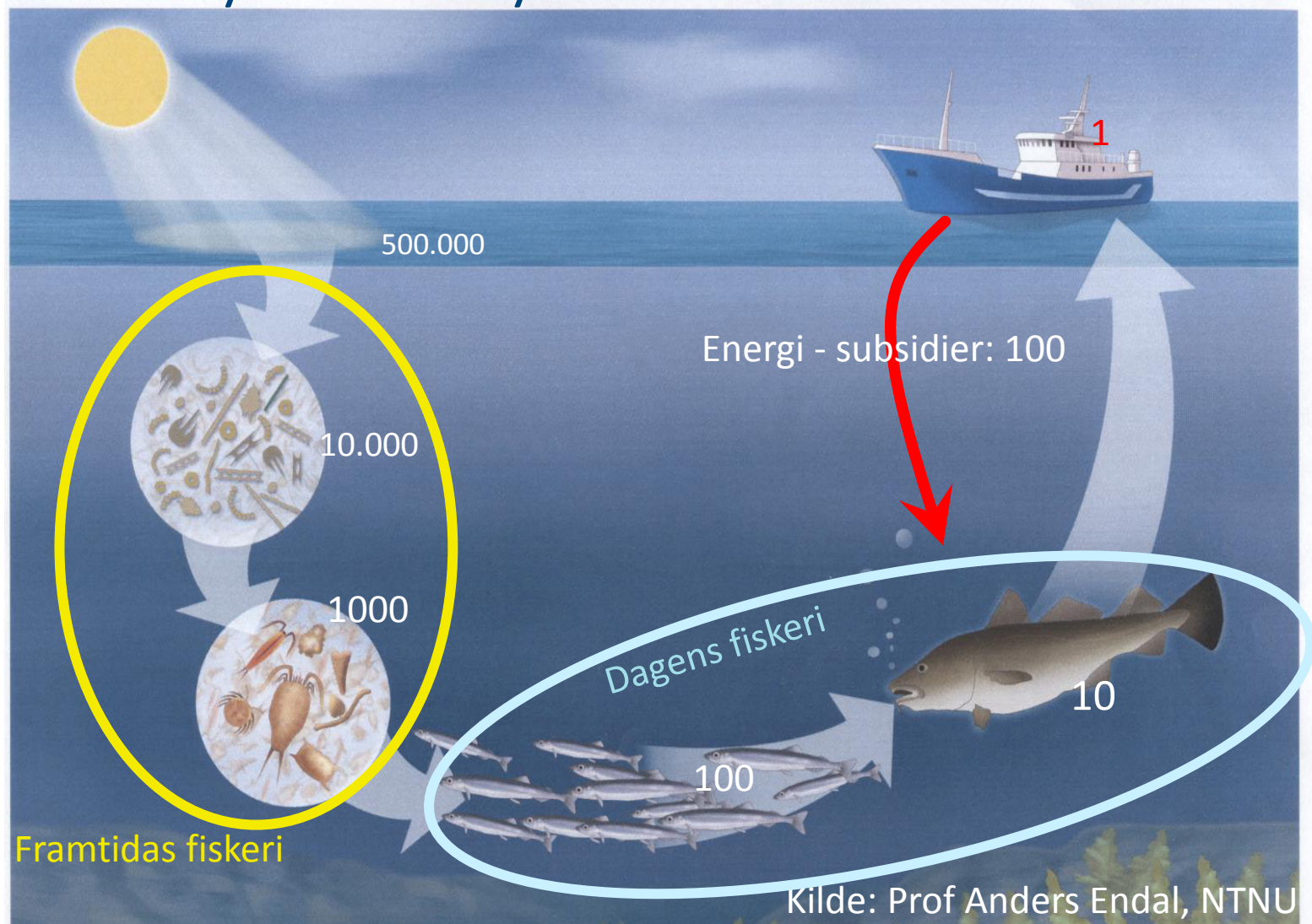
Foto: Offshore Simulation Centre

Trend 6: Fokus på bærekraft og omdømme forsterkes

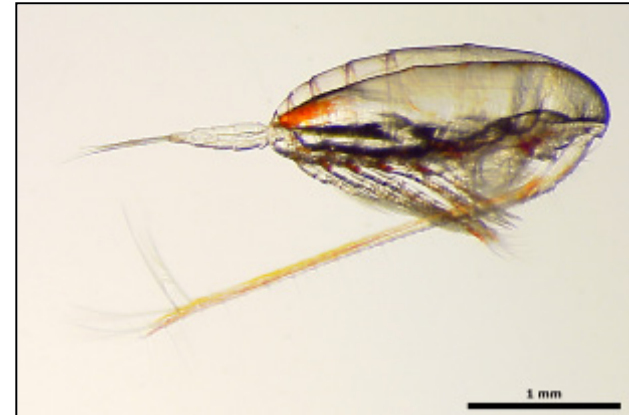

Trend 7: Utnyttelse av nye råstoffer

Rauåte – vår neste industri?

- Rauåte fins i enorme mengder i Norsk økonomisk sone – ikke utviklet fiskeri pr. i dag
  - Totalforekomst norske havområder antas å være minst 120 mill tonn (ca. ~50 x gytebestand torsk)
- Meget verdifull
  - Inneholder marine oljer og marint protein
  - Stort potensiale for anvendelse innen f.eks. farmasi, mat, fôr, helsekost
- Neppe i konflikt med tradisjonelt fiskeri
  - Bifangstutfordringer må løses

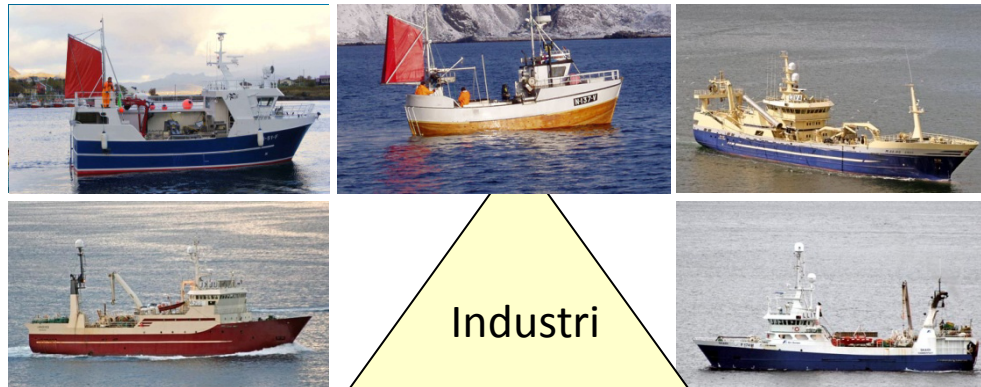

Rauåte (*Calanus finmarchicus*)
(Foto: Dag Altin, BioTrix)

Rauåtefangst under forsøksfiske
(Foto: Snorre Angell, Calanus AS).

Tett samarbeid med næringa er basisen for industriell fiskeriforskning

Industri

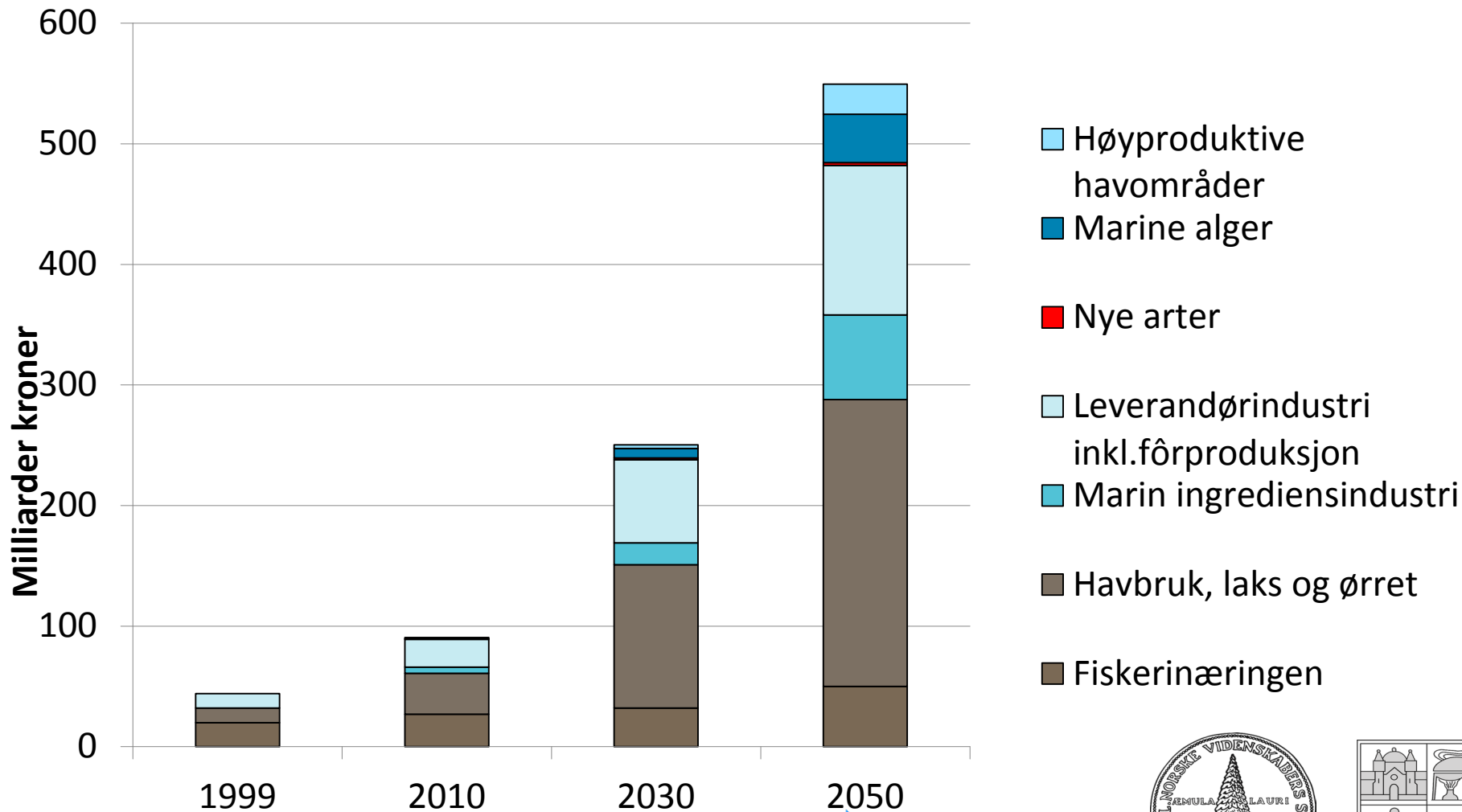
Forskning og utvikling

Leverandør-industri

Ombordhåndtering
Motorsystemer
Skipsdesign
Notbøteri
Etc.

Nasjonale og internasjonale forskningspartnere

Scenario 2050: Potensial for marin verdiskaping

Gjennomsnittlig årlig vekst 4.9 %

Takk for oppmerksomheten!

